

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

20 24

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна **Біоніка**
Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Крулик Богдан Володимирович
Профайл викладача	https://tpodm.khmnu.edu.ua/naukova-diyalnist/pedagogichna-diyalnist-krulyk-bogdan-volodymyrovych/
Е-mail викладача	krulykb@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0963649073
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=434
Консультації	Очні та онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т. ч. ІРС			залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
О	Д	4,0	120	54	18		36		66			+	
	З	4,0	120	12	4		8		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Біоніка» викладається як вибіркова дисципліна та виносить на засвоєння теоретичні та практичні знання з дисципліни, а саме: витоки та становлення біодизайну, теоретичні та методичні основи біодизайну, художньо-композиційні основи біодизайну, прикладні аспекти біодизайну.

Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни «Біоніка» – є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з навчальної дисципліни, що формують базові поняття у слухачів курсу різної підготовленості.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички з засвоєння теорії та практики навчального предмету на основі процесуальних норм (стандартів) сучасної освіти.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* основні поняття, історію і види біоніки; перспективні напрями і методи у проектуванні біоніки; принципи організації форми; естетичне освоєння законів живої природи і гармонії у формоутворенні; основи творення штучної форми за біоаналогами; *вміти* застосовувати отримані теоретичні знання для проектування художніх виробів на основі біоформ; *аналізувати* конструктивні системи живих організмів як досконалих рішень природи; *застосовувати* принципи будови біоформ для розробки естетично привабливих виробів; естетичного освоєння законів живої природи і гармонії у проектній діяльності; *застосовувати* методи пошуку інноваційних ідей для розробки нових форм; *здійснювати пошук* і вивчати природну форму та структурні елементи біооб'єктів; *виконувати* начерки з природних об'єктів та адаптувати їх у стилізовану форму; *доносити ідею* до подальшої реалізації у виробі.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема лабораторного / практичного / семінарського заняття	Самостійна робота		
			зміст	год.	літ.
1	Вступ. Витоки та становлення біодизайну	Відтворення асоціативного ряду «дизайн-об'єкт – природня форма»	Опрацювання матеріалу лекції № 1. Опрацювання практичної роботи № 1. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	1, 5
2		Відтворення асоціативного ряду «дизайн-об'єкт – природня форма»	Опрацювання матеріалу лекції № 1. Опрацювання практичної роботи № 1. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	
3	Народне мистецтво та біодизайн	Трансформація базової форми	Опрацювання матеріалу лекції № 2. Опрацювання практичної роботи № 2. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	3	2,5
4		Трансформація базової форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 2. Опрацювання практичної роботи № 2. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	

5	Природа як об'єкт біонічного моделювання. Теоретичні та методичні основи біодизайну.	Орнаментальний ряд на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 3. Опрацювання практичної роботи № 3. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	3,4, 6
6		Орнаментальний ряд на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 3. Опрацювання практичної роботи № 3. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	3	
7	Способи моделювання в біодизайні. Біоформа – модель – конструкція.	Побутовий предмет на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 4. Опрацювання практичної роботи № 4. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	
8		Побутовий предмет на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 4. Опрацювання практичної роботи № 4. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	
9	Геометрична формалізація біопрототипів. Геометрія природніх оболонки.	Технічний виріб на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 5. Опрацювання практичної роботи № 5. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	3	3,4, 6
10		Технічний виріб на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 5. Опрацювання практичної роботи № 5. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	
11	Статико-геометричний підхід до моделювання природніх форм.	Архітектурний об'єкт на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 6. Опрацювання практичної роботи № 6. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	4	3,4, 6
12		Архітектурний об'єкт на основі природньої форми.	Опрацювання матеріалу лекції № 6. Опрацювання практичної роботи № 6. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	3	

13	Художньо-композиційні основи біодизайну. Аналіз художньо-естетичних особливостей біопрототипів	Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Опрацювання матеріалу лекції № 7. Опрацювання практичної роботи № 7. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	3,4, 6
14		Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Опрацювання матеріалу лекції № 7. Опрацювання практичної роботи № 7. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	
15	Прикладні аспекти біодизайну. Біодизайн – складова підготовки дизайнерів	Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Опрацювання матеріалу лекції № 8. Опрацювання практичної роботи № 7. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми.	3	3,4, 6
16		Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Опрацювання матеріалу лекції № 8. Опрацювання практичної роботи № 7. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	
17	Підсумкове заняття	Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Опрацювання матеріалу лекції № 8. Опрацювання практичної роботи № 7. Виконання ескізів та зарисовок до поточної теми	4	
18		Проект поетапної трансформації природньої форми в дизайн-об'єкт	Оформлення робіт та підготовка до перегляду	3	1

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перерахування результатів навчання у ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>). При виконанні практичних робіт з дисципліни здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату, згідно Положення про дотримання академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/ustanovchi/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2020.pdf>), роботу буде повернено на доопрацювання та повторно проходження оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Практичні роботи з дисципліни оцінюються за **чотирибальною** шкалою відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за виконання практичної роботи, складається з усного опитування студентів перед та під час виконання практичної роботи; якість виконання та оформлення практичної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією; своєчасна здача практичної роботи.

Студент, який виконував практичні роботи під час семестру, але не представив їх на перегляд не отримує підсумкової оцінки.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота							Самостійна робота							Семестровий контроль
Практичні заняття №: (обов'язковий мінімум оцінок)							Етюди та зарисовки (обов'язковий мінімум оцінок)							Підсумковий контрольний захід
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	Залік (перегляд)
ВК*: 0,8							0,2							-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна робота				Семестровий контроль
Практичні заняття №: (обов'язковий мінімум оцінок)			Етюди та зарисовки (обов'язковий мінімум оцінок)				Підсумковий контрольний захід
	1	2		1	2	Залік (перегляд)	
ВК*: 0,8			0,2				-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Критерії оцінювання практичних робіт:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, виконувати практичні завдання, впевнено висловлювати та обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань,

	передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускаються помилки у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання ескізів та етюдів:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Передбачає виконавську майстерність на високому рівні; відповідність тематиці та творчому задуму; креативність та самостійність виконання; несуттєві похибки .
Добре	Передбачає виконавську майстерність на достатньому рівні; відповідність тематиці та творчому задуму; самостійність виконання; несуттєві помилки .
Задовільно	Передбачає виконавську майстерність на середньому рівні; часткова невідповідність тематиці та творчому задуму; суттєві помилки .
Незадовільно	Передбачає виконавську майстерність на низькому рівні; невідповідність тематиці та творчому задуму; неповний обсяг.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Контрольні питання з дисципліни

1. Дайте визначення поняттю «Біоніка».
2. Що вивчає наука біоніка?
3. Походження біоніки як науки.
4. Біоніка в декоративному мистецтві.

5. Поняття стилізації.
6. Поняття трансформації.
7. Об'єкт творчості та його результат.
8. Річ, дизайнерська річ, художній твір.
9. Етапи творчого процесу.
10. Засоби гармонізації форми об'єктів творчості.

Рекомендована література

1. Даниленко В. Я. Основи дизайну. – К.: ІЗМН, 1996.
2. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції та тримірного формоутворення. – Харків., 2003.
3. Основи художнього конструювання. Практикум під ред. Є. А. Антоновича. – Івано-Франківськ. – ПУ. – 1992.
4. Резніченко М. Художньо-прикладна графіка // програма для художньо-графічних факультетів пед. навч. закладів. – Львів., 2002.
5. Шумєга С. С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру. – К. – 2004.
6. Яковлев М. І. Від графічної формалізації супідрядності елементарних геометричних фігур до моделювання цілісних композиційних утворень // Прикладна геометрія та інженерна графіка. – К., 1993. – Вип. 54.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
2. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.